

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISY LAJOS.
 Társ-szerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz.
Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill.
 Többszöri közlésnél árkedvezmény. ::
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.

Városok—falvak.

Néhány hét előtt zajlott le a városok kongresszusa. Mindössze két város hiányzott róla. Szervezkedésük nagyot haladt előre, mert a törvényhatósági joggal felruházott városok szervezete egyesült a rendezett tanácsu városokéval.

Az egyesülésben rejlő erő megnyilatkozott már a most lefolyt kongresszuson is, melyen *Bárczy, Szerényi, Glücksthal* s a többi szónokok ajkán valóságos riadók hangzottak el a városok sorakozása érdekében s oly erélyes és messzemenő követeléseket állítottak föl, amelyeknek kihatása lesz a táboron kívül sopánkodó falvakra is.

Városüldöző politika folyt eddig Magyarországon — hangzott el a súlyos vád, melynek alaposságát ép Budapest polgármestere nem tudná bebizonyítani, aki közlőül látja, hogy tömi az állam közvetlenül és közvetve mesterségesen a fölpuffasztott fővárosunkat.

Vagy tán városüldöző politika az is, hogy évente 7—8 millió korona rendkívüli zsebpénzt ad a kormány néhány városnak?! Tudomásul vesz-

szük azt is, hogy a városok beavatkoznak a vámpolitikába és pedig a nagyipari és merkantilista körök pártján, amennyiben kimondták, hogy a jövő kereskedelmi szerződéseknél ennek a csoportnak az érdekei vétessenek figyelembe még az eddiginél is nagyobb mértékben, a mezőgazdasági védvámok pedig újból megfontolás tárgyává tétessenek.

A mezőgazdasági vámvédőlelem és a falusi érdekelttség ellen intézett állásfoglalás fölmenti a falusi népet azon kötelezettség alól, hogy közömbös maradjon a városok szervezkedésével szemben. A kongresszus félig-meddig agrárellenes programot adott a városok további szervezkedésének. Eme program keresztülvitelére keres most támaszt a parlamentben is. Tömöríti azon képviselőket, akiket a városok választottak meg, hogy már a képviselőházban megtegyenek mindent a fenti törekvésekért.

A városok urai azonban megfelleltek arról, hogy az ország jövő gazdasági és pénzügyi politikájának az irányzásába lehet beleszólásuk a falvaknak is, hogy a falvak is szervezhetnek s szervezkedésük, ha egyszer igazán megindul, hatalmasabb

méreteket ölt, mint a városoké, mert a falvak a nemzeti erő forrásai, hogy a falusi nép ébredőben van s a földmivelés létérdekeit a legelszántabb harccal is kész megvédeni.

Nem lehet kifogásunk az ellen, ha a városok a városi érdekekért sikra szállanak, de mivel nyilvánvaló, hogy törekvéseik útján akarva nem akarva szembehelyezkednek részben a falusi földmivelő osztály érdekeivel, a falusi nép, a falvak ezrei is hozzá fognak látni a szervezkedéshez s fölveszik a harcot a falusi nép érdekeiért, elsősorban ott, ahol a veszély fenyegeti őket, a mezőgazdaság védelmére. Ebből élnek a falusi nép milliói, ezt föláldozni nem engedik.

A falvak megtalálták országos érdekképviselőt a *Magyar Gazdaszövetségben*, melyhez máris sokan csatlakoztak s rövidesen megadták a választ az új városi politika hangadóinak azon a hatalmas gyűlésen, melyet a Magyar Gazdaszövetség június tizenkilencedikén Siófokon rendezett s melyen több száz község jelentette be csatlakozását az ott kidomborított programhoz. Megjelentek ott falvak országgyűlési képviselői is, akik ott a helyszínen mondták

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A szeri-indiánok között.

Csodálatos, hogy még a huszadik században is vannak olyan népek, a melyek őseredetű állapotukban maradtak s szokásaikban teljesen különböznek a civilizált embertől.

Ma ugyanis annyira tökéletesek már a közlekedési viszonyok, hogy a világ minden részébe el lehet jutni aránylag nagyon rövid idő alatt. Állandóan folyik e miatt a népvándorlás mindenüvé s ma már a legvadabb vidékekre is eljut az európai vagy amerikai ember, hogy bányákat kutasson, termőföldeket keressen vagy őserdőt irtson. Ilyenkor magával viszi a civilizációt a legelhagyatottabb vidékekre.

Nem szólva az óceáni szigetek vad lakóiról, a földnek számos helyén élnek még ma is olyan népek, a melyek még ilyen módon sem jutottak a civilizáció áldásaihoz. Az európai és amerikai vállalkozókat elriasztja e népek területeitől ama rettenetes nehézség, a mellyel az odajutás jár. Ez az oka annak, hogy csak nagy ritkán lát civilizált embert az érdekes ősi eredetiségében maradt nép, a melyet most

fogunk megismertetni olvasóinkkal. A szeri indiánusokról van szó, a kik Észak-Amerika legelhagyatottabb vidékén a Tiburon-szigeteken és a kaliforniai öbölnek vele szemben levő partvidéken tanyáznak.

Nemrégiben egy Mac Gee nevű amerikai természettudós vállalkozott arra a nehéz feladatra, hogy átkutatja a szeri-indiánusok földjét. Előtte már járt ott egy-két expedíció, de valamennyit vissza riasztotta feleuton a vidék zordonsága, az utak járhatatlansága s különösen a víz hiánya. Egyedül a hatalmas termetű Mac Gee volt képes arra, hogy néhány emberével keresztül törje magát a szeri-indiánusok területein, de még őt is nagyon megviselte ez az út. Az ő leírásából érdekes adatokat tudunk meg a szeri-indiánusokról.

Ez a nép a sziklák között és az őserdőkben tanyázik s csak a tengerpart közelében lakó törzseken látszik meg némileg a civilizált emberekkel való érintkezés hatása. Fatörzsből kivájt esolnakjaikon halászgatni szoktak a tengerben s ez alkalommal gyakran találkozunk európai és amerikai hajósokkal, a kik azután egy-egy óeska inget, kalapot és másféle ruhadarabokat adnak nekik eserebe színes madártollakért. A part közelében lakó szeri-indiánusok

tehát már vitték annyira a civilizálódást, hogy némelyik még ruhát is ölt magára.

A kutyákat nagyon szeretik, s ez az egyetlen állat, a melynek nem eszik meg a húsát. A kutya tulajdonképpen csak arra való náluk, hogy játszótársa legyen a gyermekeknek, a kik először tőle tanulják meg a futkározást. Mert a futásnak nagy szerepe van a szeri-indiánusok életében. Nem is hinnők, ha Mac Gee tanár meg nem bizonyosodott volna róla, hogy a szeri-indiánusok még a leggyorsabb lábú állattal is versenyeznek a futásban. Ha vadászatra indulnak, nem fegyverrel ejtik el a vadat, hanem megfogják és elevenen viszik a tanyájukra. Így fogják a nyulat és a gyorslábú őzet is.

Valamennyien hatalmas termetű és nagyerejű emberek. A nők is épen olyan magasak és erősek, mint a férfiak.

A futáshoz már gyermekkorukban hozzászoknak és előbb a kutyát igyekeznek legyőzni a futásban, azután pedig nyúl vadászatra indulnak fegyver nélkül. Rendesen hármával mennek vadászni. Kettő jó messzire jobbról és balról kerülgeti a vadászterületet. A középső indiánus kikutatja a nyulat, azután üldözni kezdi. A nyúl sem jobbra, sem balra nem

ki a pártokat elválasztó korlátok le-
döntését minden olyan kérdésben,
mely a falusi élet s az elhanyagolt
községek fejlesztésére irányul.

Ezzel megindult a falvak tömör-
rülése, szervezkedő mozgalma a Gaz-
daszövetség lobogója alatt, mely elég
erővel rendelkezik majd, ha diadalra
is vigye a falvak ügyét.

A magyar mezőgazdaság tükre.

Egy gazdasági szaklap: a „Köztelek”
szerkesztősége olyan közérdekű s gyakorlati
szempontból jelentőségű munkába fogott,
melyet e helyen is méltatnunk kell. Arról van
szó, hogy *Buday* Barna és konkolyi *Thege* Sán-
dor országszerte gyűjtik az adatokat egy olyan
könyv összeállításához, mely a gazdákat és
kereskedőket tájékoztatná afelől, hogy szük-
ségleteiket hol, melyik gazdaságban szerezhetik
be közvetlenül.

Felöleli ez a mű összes nagyobb gazda-
ságainkat s közli, hogy évente körülbelül mit
állíthatnak piacra állatokból, vetőmagvakból,
gyümölcsből, állati és növényi termékekből
stb. Ezt a könyvet tehát voltaképpen a magyar
mezőgazdaság tükrének tervezik, mely az ér-
deklődőt minden mezőgazdasági produktumra
nézve a termelő forrásokhoz vezet. A könyv
második része pedig a gépek vagy a gazdasá-
gok által általában használt ipari cikkek be-
szerzési forrásait fogja ismertetni. Az anyagot
olyan szisztema szerint állítják össze, hogy a
keresett mezőgazdasági vagy ipari produktum-
okra mindenki könnyen rá lapozhat s az
érdeklődő nem csupán száraz címeket kap, de
kereskedelmi szempontból értékes tájékoztató
adatokat is talál.

Már első tekintetre is szembetűnik ennek
a vállalatnak gyakorlatias és hézagpótló volta.
Hiszen a drágaság legtöbb oka éppen az, hogy
a termelők és a fogyasztók egymást nem ismerik,
tehát lépten-nyomon a közvetítést ves-
zik igénybe s miután eként az árú sok kézen
megy keresztül, rendkívül megdrágul, mire
rendeltetési helyére jut.

De nemesak a fogyasztók tájékoztatlanok;
maguk a termelő gazdák sem ismerik egymást.
Jellemző e tekintetben az, hogy a „Köztelek”
szerkesztőségénél napról-napra tudakozódnak
a gazdák megbízható beszerzési források után,
ezzel szemben azonban igen kevés azoknak a

gazdaságoknak a száma, melyek a nyilvános-
ságot hirdetésekkel igénybe vennék. A magyar
gazda nem szívesen hirdet, minélfogva bizonyos
termények vagy állatfajták beszerzési
forrásainak kinyomatására valóságos felderítő
szolgálatot kell végezniök egyes szakemberek-
nek, akik aztán az egybegyűjtött cimanyagot
beesés kuriozusként őrzik.

Egyes kereskedők szemében a termelési
forrásokra vonatkozó adatok gyűjteménye való-
ságos vagyont képvisel, melyet mint üzleti
titkot gondosan elzárnak a szekrénybe, s bi-
zonyára nem a termelők érdekeire való tekintet-
tel teszik ezt. Mert minél többen szereznek
tudomást a beszerzési forrásokról, annál na-
gyobb kereslet és élénkebb verseny alakul ki
a gazda javára s a kereskedő nem veszi szí-
vesen, ha idegen konkurencia zavarja az ő
üzleti összeköttetéseit. Annál inkább kívána-
tos a gazdára nézve, hogy élvezze és haszno-
sítsa a verseny szabad levegőjét.

A tervbe vett „Mezőgazdasági kalauz”
azt a hasznot igyekszik a gazdák számára
biztosítani, melyet iparosok és kereskedők úgy
szereznek meg, hogy drága hirdetésekkel hív-
ják fel a nagyközönség figyelmét termelt és
forgalomba hozott árukra. Csakhogy míg az
iparosnak és kereskedőnek jelentékeny áldo-
zatába kerül a nyilvánosság elé való jutás,
addig a gazdák teljesen díjtalanul tehetik közzé
hirdetéseiket a „Mezőgazdasági Kalauz”-ban,
mely pedig, mint sok ezer példányban kinyo-
mandó kézikönyv, maradandóbb és értékesebb
hirdető organum lesz bármely elterjedt, de
csak egy napi egy heti életű újságnál.

A „Mezőgazdasági Kalauz” szerkesztő-
sége (Budapest, Köztelek-utca 8. sz.) minden
hozzáforduló gazdának készséggel rendelkezé-
sére bocsátja a szükséges kérdőíveket, melyek-
nek kitöltése és beküldése után a jelentkező
gazdaságok a beszerzési források közé fogják
iktatni.

Részünkről teljes melegséggel hívjuk fel
a gazdák figyelmét erre a közérdekű vállala-
tra, mely még azok részéről is támogatást
érdemel, akik kedvező összeköttetéseiknél fogva
magukra nézve talán nem várnak hasznot a
nyilvánosságtól; mert a nagyközönség a könyv-
nek kétségtelenül nagy hasznát veszi.

Az élelmiszer-uzsora.

Lesújtóbb kritikát a fővárosi élelmiszer
kereskedelem viselt dolgairol régen nem hal-

lottunk, mint amelyben a kereskedelemügyi
miniszter részesítette azt a budapesti vásár-
csarnokba szánt küldemények tarifa kedvez-
ményei megadásakor. Nem elhamarkodott bírál-
lat volt ez, hanem a M. Kir. Államvasutak
kitartó és lelkiismeretes adatgyűjtésének az
eredménye.

Budapestben tehát nem lehet olesóság
semmi körülmények között, mert azok, akik
a fővárosi élelmiszer kereskedelmet a kezük-
ben tartják, nem engedik meg, hogy a buda-
pesti vásárcsarnokokban olyan mennyiségű
élelmiszer halmozódjék össze, amely természet-
szerűleg maga után vonná az árak esését.
Megtették azt ezek a hirhedt gyomor uszorások,
hogy ha nagyobb mennyiségű készlet érkezett
fel a vásárcsarnokba valamely tömegcikkből,
napokig hagyják vesztegelni a vasúti kocsik-
ban s inkább fizették azt a büntetéspénzt, ami
azután jár, ha valamely vasúti kocsit a ren-
deltetési állomáson bizonyos záros határidő
mulva nem üresítenek ki.

Sőt megtették azt is, hogy a budapesti
gyomroknak szánt élelmiszer küldeményt anél-
kül, hogy a vásárcsarnokba való beérkezés
után kirakták volna a vasúti kocsiból, nyom-
ban elindították máshova utnak, nehogy a
beérkezett élelmiszer nyomja az árakat.

Igy eshetett azután meg, hogy egyes cik-
keket, amikor azoknak országszerte olesó volt
az ára, a vásárcsarnokban mindég csak magas
áron lehetett kapni. Budapest népének sejtelve
sem volt ezekről a manipulációkról, míg csak
a kereskedelmi miniszter ismert leirata fel nem
lebbentette a fátyolt ezekről a beestelen üzeli-
mekről. Ezek után merje valaki állítani azt,
hogy a budapesti drágaságot a gazdák össze-
beszélése csinálja.

Vártuk, hogy Budapest proletár népe a
demokraták és a szociáldemokraták együttesen
tüntető felvonulást rendeznek a bupesti élelmi-
szer uszorások ellen és bizony ez sem követ-
kezett be. E helyett a demokrata klubok való-
színűleg diszvaesorákat rendeznek nap-nap
mellett azok tiszteletére, akikről a legilletéke-
sebb fórum kisütötte, hogy állandóan és rend-
szeresen uszoráskodnak Budapest közel egy
milliónyi népe gyomrának a rovására.

A kereskedelemügyi miniszter rendelete
valószínűleg kinyitja a vidéki városok lakóinak
a szemét is. Ami megtörténhetik Budapesten,
megtörténhetik a vidéken is. Ahol az illeték-
telen közvetítők hada tartja kezében az élelmi-
szer kereskedelmet, ott a drágaság nem lehet

menekülhet, mert a másik két indiánus elé
kerül. Megkezdődik most a rettenetes hajszá.
A nyúl hatalmas szökésekkel rohan előre, de
a szeri-indiánusok mindenütt a nyomában van-
nak és órákhosszáig üldözik. E közben nem
fáradnak el, mert rendkívül erős a tüdejük.
Végre is a nyúl fáradt el, s ekkor valamelyik
szeri-indiánus ott terem mellette és megragadja
futás közben a farkát vagy a fülét. Így fogják
meg az őzet és az antilopot is. Mac Gee
tanártól egy lepedőt kunyerált egy szeri-indi-
ánus.

A tanár azt mondta neki, hogy az ővé
lesz a lepedő, ha két órán belül szarvast hoz
elevenen az expedíció tanyájára. Az indiánus
nagyot ugrott örömeiben, mert jól tudja, hogy
könnyű szerrel eleget tehet a feltételnek. El
is futott nyomban és el sem telt a két óra, a
mikor szarvainál fogva egy szarvast vonzott
oda a Mac Gee tanár sátora elé. Futás közben
fogta meg azt. Egyszer meg azt mondták
az expedíció tagjai az egyik szeri indiánusnak,
hogy neki adnak egy lovat, ha eléri futás
közben. A lovat eleresztették az indiánus
üldözni kezdte. Három óráhosszáig tartott az
üldözés s az indiánus végre megragadta a
lovat és oly erővel dobta le a földre, hogy a

kifáradt állat azonnal kiadta a párját. A
hátára vette ezután az indiánus a nagy testet
és elfutott vele a törzsének a tanyájára. Nagy
lakomát esapott ezután a törzs; a lovat szét-
tették és megették nyersen. Érdekes, hogy
még házi szerszámaik sincsenek s éles köve-
ket használnak vágó szerszám gyanánt. De a
hosszú és hegyes körmeikkel is segítenek
magukon ilyenkor. Valójában a körmeük a leg-
többet használt szerszámuk.

Nemesak a férfiak, hanem a nők is kitérő
és kitaró futók. Megtörtént egyszer, hogy egy
szeri-indiánus nőnek megbetegedett a gyermeke.
A törzsének többi tagjától már értesült arról,
hogy egy tudós idegen érkezett a vidékre s a
beteget is meg tudja gyógyítani. Felvette tehát
az asszony a hátára a gyermeket és futni
kezdett vele. Egy napi járőrföldet öt óra alatt
futott meg s utközben még egy eleven nyulat
is fogott Mac Gee tanár számára — orvosi
honorárium gyanánt.

Mac Gee tanár gyakran mulatott azzal,
hogy nyúlvadászatra indult szeri-indiánus gyer-
mekekkel együtt. Lóháton követte a futó gyer-
mekeket, akik utközben üldözni kezdték egy-
egy nyulat. Gyönyörűség volt nézni, hogyan
futottak a nyúl után, a melyet végre meg-

ragadtak futás közben és elevenen szállították
be a vadásztanyára.

A szeri-indiánusok még szúrós kaktusz-
bokrok között és a hegyes kövekkel borított
területeken is könnyedén futnak, mert a tal-
puk bőre rendkívül kemény s az alsó lábszáruk
bőre egészen a térdig olyan, mintha szőrétől
megfosztott lólab bőre lenne. A bőr egészen
megkeményedett az alsó lábszárakon s ezért
képesek futni még a tüskebokrok között is.
Vizért néha egy-két napi járőrföldre is elmen-
nek a nők. Fejükre teszik vízzel megtöltött
korsójukat, a hátukra veszik a gyermeküket
és így indulnak haza a rettenetes melegben,
mely forróvá és európai ember lábának elvisel-
hetetlenné teszi a homokot és a sziklás talajt.
Az európai és amerikai expedíciók ezért nem
tudtak boldogulni a szeri-indiánusok területein.

A szeri-indiánus életmódja nagyon egy-
szerű. Nincs gondja másra, csak a hasára.
Mikor megéheznek, elindul vadászatra s fog
valami állatot, azután nyersen megeszi a húsát.
Majd forrást keres és jót iszik belőle. —
Mikor jóllakott, lefekszik a hátára egy bokor
alá s meg sem mozdul napokig, csak az éh-
ség veri fel a lustaságából.

természetes, hanem csakis mesterséges. Az illetéktelen közvetítők olesó pénzen összevásárolják a gazdától az élelmiszereket, arra azonban féltékenyen őrködnek, hogy a piaci készlet soha sem legyen nagyobb, mint amilyen a kereslet, mert azt a nemzetgazdaságtani szabályt ők is nagyon jól tudják, hogy az árakat mindig a kereslet és a kínálat szabályozza.

Sajnos, nálunk Magyarországon ez alól a dolog alól is van kivétel. Ritka városi piac van, ahol ne ütötte volna fel az uralmát az u. n. kartel is. A kartel nem egyéb, mint a közvetítők összebeszélése az árak drágítása céljából.

Különösen az élelmiszer kereskedelem terén van nagy szerepe a kartelnek. Valóban esodáltraméltó az az egyetértés, amivel a piaci árusok egyes cikkeknek az árát megszabják. Az egyiknek kisebb a készlete, a másiknak nagyobb s ennek dacára, ha valami cikknek az árát kérdezzük, egyforma összeget hallunk mindenkitől. Világos jele ez annak, hogy ezen a piacon a közvetítők összebeszéltek, de világos jele annak is, hogy a mi piacainkon nincsen szolid üzleti verseny, sőt egyáltalán semmiféle verseny sincs, akik az élelmiszerkereskedelmet a kezükben tartják, azok kizárólag a fogyasztó közönség bőrére utaznak.

Krisztus urunk korbáccsal verte ki a kufárokat és a kalmárokat a templomból. Vajjon minálunk ki fogja ezt a korbácsot a kezébe venni, ki fogja megtisztítani a városok élelmiszerkereskedelmét ezektől a modern rablólovagoktól? A kereskedelemügyi miniszter legújabb rendeletével most annyira, amennyire segített Budapest népén, de ez a segítség csak ideig, óráig való. Fogyasztó közönségnek kell a sarkára állania.

A fogyasztó közönségnek kell a lehető legnagyobb erővel hozzájárulni a szervezkedéshez, s kivenni az élelmiszer kereskedelmet azok kezéből, akik méltatlannak bizonyultak arra, hogy azt a kezükben tartásák. Szervezkedni kell különösen a városok lakóinak, a falusi termelők készségegyel nyujtanak hozzá segédkezet, hogy a viszonyok mielőbb megjavuljanak.

Tanügy.

Iskolai értesítők.

IV. A keresztény iskolatestvérek *nyitrai bajnai tanintézetének értesítője* előszavában kedves közvetlenséggel egész aprólékossággal adja az intézet első tíz évének történetét 1899-1909-ig. Részletesen leírja a házvételt, az iskolatestvérek megtelepedését, az internátus megnyitását, melynek első tagja nyitrai fiú volt, Blaskó József jóhírnevű könyvkötőnek a fia. Külön fejezetet szentel a házi lelkészet szervezéséről. Ezután röviden, de velősen beszél a vallás-erkölcsös nevelés fontosságáról, melylyel a „jellemet akarjuk tanítványainkba beplántálni” — „a szeretet és bizalom az uralkodó elv családunkban,” helyesen mondja az értekező testvér. A bajnai intézet rövid idő alatt nagyon kifejlődött, van benne noviciatus, internatus, polgári, elemi fiúiskola és gazdasági ismétlő iskola, a noviciusok száma 35, az internatusban 85 növendék volt, a polgáriba 111, az elemibe 143, az ismétlő iskolába 38 tanuló iratkozott be. Érdekes, hogy 27 nyitrai polgarista mellett van 22 sopronmegyei és 20 budapesti. Szépen gyarapodott a tanári és ifjúsági könyvtár, figyelemre méltó a természetrajzi szertár. Oszályozás nincs az értesítőben, csak az általános kitűnő osztályzatú növendékek nevei feltűnőbb betűkkel vannak. Említésre méltó az intézet football csapata és 20 tagból álló zenekara. Az intézetnek, mely hivatott arra,

hogy fejlessze a felvidék kulturáját, a szép és lelkiismeretes munkával betöltött mult után hasonló jövőt kívánunk.

V. Az *ersekujvári Flenger Mihály-féle* rk. polgári leányiskola értesítőjének vezető helyén Fülöp M. Alexia nővér az intézet alapítását, célját és bővítését vázolja. Kevés szóval sokat mond, különösen a nőkhöz beszél, de nyílt őszinteséggel, melyért semmiféle okos nő neheztelni nem fog. „Finom lelkű, fejlett izlésű nő — ugymond — nem a cifrázkodásban keresi boldogságát, mert nem az öltözködést tekintti életcéllé, hanem öntökélesítése és környezetének, a családnak, melyhez tartozik, boldogítása őt is boldoggá teszi...” Utánozzuk (a külföldet) a szorgalmas, munkás takarékságban is. Németországban... takaritanak, cipőket, lámpákat, rezeket tisztítanak, mosnak, vasalnak. „Uri leányok és tanítónők a háztartási teendők elsajátítására külön kurzusokat látogatnak... ragadjon a példa.” Igen finoman vegyíti sorai közé Dudley Sargent amerikai egyetemi tanár szépitőszereceptjét, melyet legmelegebben ajánlhatunk mindenkinek. — Báresak sokan olvasnák és követnék a szivből jövő okos szavakat. — Az intézetet Flenger Mihály ersekujvári kereskedő 1825-ben kelt végrendeletében alapította, idők folytán az intézet bővült, ezidén szép internatussal bővítették az intézetet 77,425 korona költségen. Működik az intézetben Máriacongregatio, adakoztak jó sajtóra, sok példányban hoztják a keresztény szellemű ifjúsági lapokat. Kirándulást rendeztek Komjáthra és Pozsony vidékére. Lelkes, hazafias ünnepélyekben sem volt hiány. Bővült a tanári és ifjúsági könyvtár. Erkölcsi viseletből diéséretes: 104, jó 41. Katholikus 138, ev. ref. 6, izraelita 1. Kitűnő 20, jeles 41, jó 44, elégséges 26, megbukott 14. Jövő esztendőben megnyílik a két évre terjedő női kézi munkatanfolyam, mely praktikus célokat fog szolgálni. Az intézet eddigi multja Ersekujvár hitéletében számottevő tényező volt, s hogy a jövőben is az lesz, garancia a lelkes vezetőség.

Ujdonságok.

Személyi hírek. *Belák József* nagyobb papnevelői alkormányzó, *Jankovics Ferenc* és dr. *Hatala István* főgimnáziumi tanárok három heti tartózkodásra Ikába utaztak. *Német István* kisebb papnevelői rektor Karlsbadba távozott. *Bezák István* dr. theol. tanár Lovránából, *Riszner Gyula* székesegyházi karkáplán Ujbányáról, *Kólos József* segédlelkész németországi útról hazatért.

Áthelyezés. *Károlyi Kálmán* nyitrai vármegyei irnok az ujonnan szervezett rudnói szolgabíróshoz helyeztetett át hasonmínségben.

A katolikus egyházért. A katolikus lelkület szép megnyilatkozása már az is, ha valaki maga részt vesz az eucharisztikus kongresszus ünnepségeiben. A katolikus ügyért való lelkesedésnek egyenesen páratlan példája az alsókorompai (Pozsony megye) *Chotek Henriette* grófnőnek, a trónörökös neje unokahugának az áldozatkész-sége, ki 10,000 tótajku hívő részére 25 különvonalat költségeit fedezi az eucharisztikus kongresszusra.

Kegyuri látogatás. Gróf *Ballestrem* Ferenc, a trenesénmegyei Turzó és Eszterházy féle uradalmak nagy részének új tulajdonosa, a nagy kath. főúr, a kinek az atyja hosszú éveken át volt a német centrumpártnak a vezére, a mult napokban utazta be öcsésével birtokait. Ezen alkalommal meglátogatta több kegyuri plébániáját is, s mindenütt különösen a templomok állapota iránt érdeklődött, s a hol hiányokat észlelt, meghagyta rögtön, hogy a szükséges javítás haladéktalanul eszközöltessék. Rajecen nagyon megnyerte tetszését a 700 éves román stílusban épült három hajós templom. Az uradalmakhoz tartozó plébániák

kegyuri terheinek megváltása iránt most folynak az egyházi főhatósággal a tárgyalások, de a gróf Rajecen kijelentette, hogy az összes kegyuri jogokat, a terhek esetleges megváltása után is magának és családjának óhajta biztosítani.

Népünnepély. Az Orsz. Gyermekevődő Liga és más nyitrai jótékonycélyú egyletek javára vasárnap délután népünnepélyt rendeztek a sörkertben. A rendező-bizottság élén *Gyürky Ferenc* városi főjegyző és *Verő Ferenc* rendőrfogalmazó állottak. A nagyterjedelmű kertben évek óta nem gyűlt egybe oly nagy számú közönség, mint ez alkalommal. A rendezőség minden lehető elkövetett, hogy élvezeteket nyujtson a közönségnek. Két zenekar szolgáltatta a zenét, az ersekujvári vasutas zenekar *Wagner József* karmesterrel az élén és *Jónás Józsi* helybeli közkedvelt cigányzenekara. A kertben négy sátor volt felállítva, minden sátonál hölgyek alkották az elárusító személyzetet. Körülbelül hatvan hölgy működött közre az elárusításnál. Volt tombola, szépségverseny, világpósta stb. A szépségversenyen az első díjat (egy ezüst arcképrámát) nyerte *Biringer Bözske*, a második díjat (egy parfümkészletet) *Merkáder Zsuzsi*, a harmadik díjat (egy virágcsokrot) *Verő Olga* nyerte el. A világpósta első díjat nyerte *Miksik Maresa* 277, a második díjat *Merkáder Zsuzsi* 134, a harmadik díjat pedig *Suchala Mariska* 98 levelezőlappal. Mindhárom hölgy egy-egy virágcsokrot kapott. Este kigyultak a lámpionok százai és a fiatalság tánca perdült. Akik el nem fértek a nagy körben, azok a tennisz pályán táncoltak. A közönség a legjobb hangulatban a reggeli órákig volt együtt. Az ünnepély tiszta jövedelme meghaladja az 500 koronát.

A nemzetközi eucharisztikus kongresszus iránt a király, mint a kongresszus legfelsőbb védője a legnagyobb érdeklődéssel viseltetik. Az előkészítés munkájáról állandóan jelentést terjesztenek elő. A kongresszus ideje alatt Bécsben tartózkodó fejedelmi személyiségek és egyház-fejedelmek elszállásolásáról úgy intézkedett, hogy azok a Burgban kapjanak lakást. Ugyanitt fogadja Van Rossum bíboros pápai követet, mint saját vendégét. Az ünnepélyes megnyitáson és a kongresszust bezáró nagy körmeneten részt vesz.

A nemzetközi eucharisztikus kongresszus bécsi rendezősége a nagy körmenetre vonatkozólag tudatja, hogy a jelentkezők nagy száma folytán a menet szept. 15-én már reggel 1/28 órakor kezdi meg kifejlődését. Azok a csoportok, amelyek Heldenplatzon helyezkednek el, 7-9 óra között vonulnak föl; azok pedig, amelyek díszsorfalat állnak, 9-10 óra között gyülekeznek az Aspernbrücke felől. A tíz sorfalhoz tartozó női csoportok 11 órára foglalják el helyüket. Azoknak, akik csak a körmenetre utaznak Bécsbe, legkésőbb 1/29-ig meg kell érkezniük, hogy helyükhöz juthassanak. Egyes személyek körmenetben nem vehetnek részt, hanem valamelyik megfelelő esorophoz kell csatlakozniuk. A körmenetben a kongresszusi jelvény feltétlenül feltűzendő. Aki tehát csak egy nap ülésére szóló 2 koronás jegyet vált, külön egy koronáért kapja az általános kongresszusi jelvényt. E jelvény árának lefizetése ad jogot a körmeneten való részvételre azoknak, akik ülésre nem jelentkeznek, hanem csak erre az alkalomra csatlakoznak. Az Országos Katolikus Szövetség, mint a magyar csoport középponti bizottsága gondoskodni fog a magyar állami csoport megfelelő helyen való találkozásáról és a körmenethez való együttes felvonulásáról. Már ezért is szükséges a külön magyar jelvény, amely az egyesek részére könnyen felismerhetővé teszi csoportjukat. A bécsi rendezőség a kongresszus emlékére emlékérmeket veret bronzból, ezüstből és aranyból, amit azonkívül kisebb formában alumíniumból is sokszorosítana. A kongresszusra való jelentkezés végleges határideje azok számára, akik elszállásolást is kívánnak, aug. 10, azoknak pedig, akik csak részvételi jegyet váltanak, aug. 20.

A kongresszus után szept. 16-án Mária-zellbe Nagl bíboros herecegrsek zárandoklatot vezet, amelyen az összes külföldiek is résztvesznek. Tekintettel a jelentkezők nagy számára, a rendezőség már csak rövid ideig fogadhatja el a zárandoklatra a részvételi bejelentést. A vasutársaság erre az alkalomra féláru kedvezményt ad és különvonatok menetidejét három órára gyorsítja.

Hivatalvizsgálat. Dr. Gyürky Géza alispán a napokban Szakolcán és Hóliason hivatalvizsgálatot tartott. Hóliason a főszolgabírói hivatal teljes rendben taláta. Az alispán legközelebb Szenieén, Miaván és Nyitrazsám-bokrétén tart hivatalvizsgálatot.

Halálozás. Lóday Sándor, kiérd. esperes és beczkói plebános f. hó 2-án életének 70-ik, áldozópapságának 43-ik évében elhunyt. Nyugodjék békében!

A wieni eucharisztikus kongressusra újabban jelentkeztek: Kondor István, Kútvaszer István, dr. Bartossik Antal apátkanonokok, Biringer Mária, Francini Róza, Guttvill Mária, Hugyecz Mária, Kutalik Tamás, Barta Veron, Krajcsovic Mária, Duben Mária, Siska Mária, Vaskó Apollónia, Csmelik Júlia, Matusinecz Ignác, Kubinyi János, Galló Józsa, Kratochwill János, Kavecz Józsa. — Eddig 44-en.

Orvosok gyűlése. Az orsz. orvosszövetség nyitrai megyei fiókja július hó 27-én Pöstyénben közgyűlést tartott. A közgyűlésen mintegy ötven orvos jelent meg. A közgyűlés elnöki tisztét dr. Pivinger Emil ügyvivő alelnök látta el. Délelőtt dr. Veres Pál fűrdőorvos érdekes előadást tartott Pöstyén fűrdőről. A gyűlésen az elnöki beszámolón és évi jelentéseken kívül orvostársadalmi kérdések tárgyaltak. Délután 2 órakor bankett volt a Royal-szállóban, melyen több pohárköszöntő hangzott el. Ebéd után megtekintették a Thermia-fűrdőt, hol dr. Reichart Artur ismertette a fűrdő Zander-intézetét. Innen a megyei munkás és járványkórházba mentek az orvosok, s itt különös tetszésre talált a fertőtlenítő intézet.

A vallás- és közokt. miniszter Bodnár Lajos, Juhász Gyula, Oberle József, Oslay Ferenc, Pázmány Antal és Roder Pál szakolcái kir. kath. főgimnáziumi helyettes tanárokat ugyanezen tanintézethez az 1912/13. tanévre folytatólagosan helyettes tanárokkul alkalmazta.

A megyei díjnokoknak. Nyitra vármegye közönsége május hó 23-án tartott rendes közgyűlésében elhatározta, hogy a vármegye háztartásának 1911. évi zárszámadása szerint mutatkozó 3154 kor. 57 fill. tiszta felesleget a vármegyei díjnokok között szolgálati idejük és hivatali teendőik ellátása körül kifejtett szorgalmukhoz képest szétosztja. Ezen határozatot a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta és e napokban érkeztek le a vármegye alispánjától az utalványrendeletek, melyek óriási örömet keltenek a díjnokok körében.

Istvánnapi nagy ünnepély a Margitszigeten. A gróf Zichy János vall. és közokt. miniszter kormányzata alatt álló Gyermekszanatoriumot a nagy közönség, magyar viszonyok mellett valóban páratlan érdeklődéssel karolta fel s ugyanoly mértékben támogatta e gyermekvédelmi mozgalmat az állam is. Ezáltal vált lehetővé, hogy aránylag rövid idő alatt most már a második gyermekszanatorium létesítése közeledik a megvalósuláshoz. Ezen célból adott kivételesen engedélyt a Fővárosi Közmunkák Tanácsa ahhoz, hogy Szent István napján a Margitszigeten egész napra terjedő ünnepélyt rendezhessen a Gyermekszanatorium Egyesület. Az országos ünnepélyre oly műsort állapított meg a rendezőség, amely alkalmas arra, hogy Szent István napján a fővárosba rándulóknak eseményes ünnepe legyen a Gyermekszanatorium javára rendezendő margitszigeti ünnepély. Nevezetesen a kizárólag egy koronában megállapított szigeti belépődíj ellenében az összes látványosságok megtekinthetők lesznek. Gróf Andrássy Gyula, a MAC. elnöke egy országos atletikai verseny céljaira engedte át a szigeti sport pályát, a Magyar Athletikai Club pedig értékes sport-programmra gondoskodott, amelyet belépődíj nélkül rendez az Istvánnapi közönség számára. Az egyes sportszámok között a Budapesti Lyra Dalkör fog dalárversenyt tartani Kozás Gyula karnagy vezetése mellett. A sziget fedett folyosóján egyik oldalon az Apolló prejectograph sorozatos előadást tart ugyancsak ingyen humeros mozgó fényképekkel. Ugyancsak érdekes lesz Emmerling nagy tűzijátéka és az a tombolajáték, amelyet ezen célra a Pénzügyminiszter engedélyezett. Az ünnepély színhelyén semmiféle külön belépődíj, sem jótékony árusítás nem lesz. A szigetre a hajó menettérti jegy felnőttek részére 1:40 kor., gyermekek részére 60 fillérben állapított meg. Bárczy

István polgármester külön omnibuszjáratot engedélyezett az Istvánnapi ünnepélyre, amelyben a főváros forgalmas helyeiről társas-kocsik fogják a közönséget a szigetre szállítani, s mindazok, akik az omnibuszokon váltják meg egy koronás jegyeiket, minden külön fuvardíj nélkül szállíttatnak a szigetre. Azonkívül ingyen automobil járatokról is gondoskodik a rendezőség, amelynek főterekvése, hogy a közönség egy nagyszabású ünnepélyben részesüljön minden nagyobb megterhelés nélkül.

Városi közgyűlés. A rekkenő hőség dacára is elég nagy számú tagot hozott egybe a városi képviselőtestületből a tárgysorozat néhány igen fontos pontja, az elemi iskola tornatermébe, hol a város ház restaurálása miatt a közgyűlés tartott. A jelentések tudomásul vétele után a képviselőtestület Lantos Ignác és Szurmay József távozott képviselőtestületi tagok helyét dr. Sztránszky Izor és Csernyák József új tagokkal töltötte be, az egészségügyi bizottságot Hinfner János képviselőtestületi taggal egészítette ki. Jóváhagyta a váraljai óvoda céljára Jeney Istvántól 12 ezer korona áron vett ház és telek adásvévesi szerződését, köszönettel vette tudomásul Tomasek János építésznek ajánlatát, mely szerint a városház építésre nyert megbízás viszonzásául a városi székház nagytermét 2500 koronáig menő költséggel ingyen restaurálja. A vágóhid sokáig húzódtott ügye fölött végre döntött a képviselőtestület, elhatározva, hogy 204,735.74 koronás költségvetés alapján annak felépítésébe boesát-kozik. Az alapos előterjesztés ellenére, mely több más városban tanulmányozott vágóhiddal tett összehasonlítást alapján kétségen kívül helyezte, hogy a teljes modern berendezéssel tervezett nyitrai vágóhid aránylag a legolcsóbb, egy-két felszólaló a drága hűtőgépek mellőzését kívánta, ezt azonban a képviselőtestület nem fogadta el, mert a hűtőgépek a vágóhídnál nélkülözhetetlenek, ha a vágatás és feldolgozás az egészségügyi és tisztasági szempontok szigorú tekintetbevételével történik. Hosszabb vitát támasztott a mozgósínház bérlése, melynek felmondását javasolta a tanács. A képviselőtestület 800 korona bér és 20% jövedelmi részesedés fejében tovább engedélyezi a bérlést s a szerződés ily értelmű megkötésére 15 napi határidőt ad a bérlőnek. Tekintettel pedig a közel jövőben megjelenő miniszteri rendeletre, mely a mozgósínházak létszámát szabályozni fogja, a város két mozgósínház tartására biztosít magának jogot. — A nyitrai főgimnázium Szent Agoston-egyesülete részére a telekadományozást, valamint az Engel József-féle magtárépületnek szegényház céljára leendő megvételét a legközelebbi ülés napirendjére tűzték ki. Ugyancsak a következő ülésen fognak foglalkozni az Erzsébet-utó Auszky-féle telek vételével. — A Csermányhegy melletti városi kopárterület részben szántó-földdé alakítják át. — Néhány illetőségi ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Mozik. A nyitrai mozivál, mely olesón bérelt köztelken szedi a busás jövedelmet, e napokban foglalkozott a városi képviselőtestület. A tanács, minthogy a bérlő hetekig nem válaszolt arra, vajjon az 500 kor.-ról 800 kor.-ra emelt bért fizetni akarja-e, felmondást javasolt, a képviselőtestület, megtudván, hogy a bérlő megmondta a dolgot s nemesak 800 koronát, hanem a jövedelem 20%-át is szívesen fizeti, most ily értelemben szerződik a bérlővel. Hogy ez sem valami kitünő üzlet a város részéről, s hogy más városok jobban értékesítik maguk számára a mozgósínházakat, legjobban illusztrálja a „V. L.” következő közleménye:

„Több városban adtak ki a városok mozi-engedélyt s ezzel szemben nem kötötték ki maguknak azokat a nagy anyagi előnyöket, melyek a mozi-engedélyből a városra hármo-lhatnak. Némely város már szabályrendelettel rendszabályozta a mozikat és bruttó bevételük 15—30 %-át a város pénztára javára kötötte ki az engedélyezéskor. Van város, hol a város maga állított fel mozi-t és a város szedi a jövedelmet. Hogy a mozi igen jó üzlet, mi sem bizonyítja jobban, minthogy Arad városnak egy mozi engedélyért évi 10 ezer koronát ajánlott fel egy vállalkozó. Erre más vállalkozó évi 150,000 koronát ajánlott fel a városnak. A város pénzügyi bizottsága és tanácsa tárgyalva az ajánlatokat, határozatilag kimondta,

hogy a mozikra először szabályrendelet készí-tendő, a város pedig a saját számára öt mozira az engedélyt azonnal kiveszi, melylyel a város szabadon fog rendelkezni. Ez a határozat annyival is inkább helyes, mert a belügy-miniszteriumban készül egy szabályrendelet a mozikról, mely azokat alaposan megrend-szabályozza és korlátozni fogja a számukat is. Hír szerint minden 20,000 lélekre jövőben csak egy mozi lesz engedélyezhető. A városok jól teszik, ha rögtön engedélyeket vesznek ki a városok számára mozikra, mert a belügy-miniszter körrendelete bármely nap megjelenhet s a rendelet csak már megszerzett jogokat fog respektálni. Így az a város, mely a rendőr-kapitányi hivataltól mozira engedélyt nem szerez, anélkül marad, mert a belügyminiszteri rendelet meg fogja kötni a kiadható engedélyek számát.

Minthogy a képviselőtestület határozata Nyitra-n is biztosít a városnak két moziengedélyt, a közel jövőben meg lesz a lehetősége annak, hogy a mozi saját kezelésű jövedelmi forrása legyen a városnak s akkor talán nem csak üzleti, hanem az erkölcsi szempontok is több figyelemben részesülnek.

Letartóztatott bankigazgatók.

A mult év őszén egy új pénzintézet alakult Vágszereden „Szeredi Népbank Részvénytársaság” címmel. Az intézet élén Tomanek Flóris igazgató áll, aki egyuttal a pozsonyi „Slovenske Ludové Noviny” szerkesztője is. Mig az intézet vezetősége mostanáig a helyiségek falain belül munkálkodtak annak felvirágzása érdekében, addig a mult hónapban egy bizottság a szomszédos községeket kereste fel, hogy szerintök felülvizsgálják azon üzletfeleiket, a kiknek kölcsönt nyújtottak. Mult hó 28-án Kőpösd községben jártak. Az igazgatót kívül ott voltak Palenik István aligazgató és Machács Károly főkönyvelő. Az ottani koresmá-rosnál, Lenden Hermannál ütöttek tanyát, a hol a gazdákkal tárgyaltak. A község plebá-nosát akarták ép felkeresni, a midőn utjukat állta Gyermek Gyula patai jegyző és igazolá-sra szólította föl őket. Majd szemökre vetette, hogy engedelem nélkül gyüleseznek és pánszláv propagandát fejtenek ki a községben. Az igazgató és kísérete tiltakoztak a vád ellen, de a jegyző által előhívott esendőrök egy kos-siba betessékelték őket és a társaságot be-hozták a tornóci főbírói hivatalba. A főbíró távollétében a számvéző hallgatta ki őket és az állami rend elleni izgatás címén *becsukatta valamennyit*. Csak másnap este boesátották őket szabadon ügyvédi közbenjárásra. A letartóztatás Szereden nagy feltűnést keltett.

Két karpárban.

A nagytapolesányi Korona-szálló nagytermében július hó 23-án reggel karpárban folyt le Müller Vilmos és Lange René tavarnoki eukorgyári hivatalnokok között, mely mindkét fél könnyebb megsérülésével végződött. A párbaj oka az volt, hogy a felek levélben kölcsönösen megsértették egymást. — Ugyancsak karpárban vívtak a budapesti Fodor-féle vívóteremben kedden délután Halász Gyula dr. fővárosi ügyvéd és Schwitzer Jenő patai földbirtokos. A párbaj véres kimenetelű volt, Schwitzer kezén és mellén súlyosan megsérült.

Egy makaó-párti utójátéka.

Meg- emlékeztünk lapunkban arról a szenzációs makaó-pártiról, mely a közelmúltban a nyitrai Schiller-kávéházban folyt le és rendőri közbe-lépésre is szolgálatott okot. Blau Manó gimesi, Popper Armin virághalmi, Fischer Béla és Rihay László nyitrai lakosok ülték körül a játékasztalt, mikor Blau Manó — a kinek 1357 koronája eluszott a bankban — hirtelen elkapta a bankból a pénzt állítólag azzal a szándékkal, hogy a pénzt a rendőrségen deponálja. A kibicek egyike, Gráf Náthán, rend-őrért sietett, a ki a pénzt lefoglalta és a kártyásokat a városházára kísérte. Blau Manót a játékosok lopás címén feljelentették, de az ügyészség e héten beszüntette az eljárást azzal az indokolással, hogy lopás büntette a fenti esetben nem foroghat fenn, mert a bankban lévő pénz minden valószínűség szerint Blau Manóé volt és így rá nézve idegen ingó dolog nem lehetett és amúgy sem volt szándéka a pénz megtartása. Az úgy a Blau elleni eljárás beszüntetésével nem ért véget, még folytatása lesz a járásbírószágon, a hol a játékosokat tiltott szerencsejáték miatt vonják majd kérdőre.

Kereszténypaedagógusok I. nemzetközi kongresszusa. Mint értesülünk, a 70,000 tagot számláló kath. paedagógusok szövetsége szept. 8—11 közt Wienben tartja meg I. nemzetközi kongresszusát. Programja, — melyben a művelt világ legkiválóbb paedagógusainak, — mint előadóknak, — nevével találkozunk, Európaszerte nagy érdeklődést kelt. Azon eredményben hívjuk fel erre paedagógusaink figyelmét, hogy e tudományos és felette érdekes kongresszuson minél többen résztvesznek. Hogy a rendezőség a résztvevők számára megfelelő lakást biztosíthasson, a 6 korona részvételi díj beküldése mellett mielőbbi jelentkezést kíván a köv. címre: Bureau des ersten Internationalen Kongresses für Christlich Erziehung. Wien I., Annagasse 6. A jelentkezők a jegyet s lakásuk címét azonnal megkapják.

Új fogyasztási szövetkezet. Nyitraegerszegen július hó 21-én tartotta alakuló közgyűlését a „Nyitraegerszeg és Vidéke Fogyasztási és Értékesítési Szövetkezet.” Az érdeklődés olyan nagy volt, hogy a hatalmas iskolaterem alig volt képes őket befogadni. A gyűlés Billik István káptalani bérlő ajánlatára, elnökül Vida János plébánost választotta meg egyhangulag, aki a megélhetés drága voltából kiindulva a fogyasztási szövetkezet számos előnyeit ismertette. Azután a „Hangya” kiküldöttje oktatta ki az alakítás módozatairól a jelenlevőket dicsérvén az egerszegiek életre valóságát, mely egyik főkélléke a fogyasztási szövetkezet alakításának. A jelenlevők ezután az elnök indítványára kimondták az új fogyasztási szövetkezet megalakulását. 3080 korona készpénzt rögtön ki is fizettek, míg 2000 koronán felüli részvény hátrálékos értékét két hónap alatt határozott befizetni. Az igazgatóság elnökül nagy lelkesedéssel Vida János plébánost választották meg, aki híveinek anyagi érdekeiért közmegegyezéssel már tíz év óta vezeti a hitelszövetkezetet is, melynek segítségével a fogyasztási szövetkezet a legszebb jövőnek néz elébe.

Milyen lesz az időjárás? Szíriusz időjós kinek jelzései legtöbbször beváltak az idei időjárást a következőkben árulja el a kíváncsi embereknek: Augusztusban az első feléig gyönyörű, szép meleg időjárás fog uralkodni. Túlnyomóan száraz és kevésbé zivataros idők jönnek. Aug. 17—19-től zivataros esők ígérkeznek, itt-ott jéggel keverve. A hegyes vidékeken pedig hócsapadék s így e hónap második fele kritikának ígérkezik. Szeptemberben elég szép és kedvező időjárás ígérkezik, különösen az első felében, míg a második felében kissé veszélyesnek s bő csapadékosnak mondható. Több helyen nagyobb esőzés várható, de azért nagyon sok esőzés az első felében nem jön, a második fele szeszélyes. Eső, köd, észak viharos szelek fognak átvonulni. Európa és hazánk nagy részén. Novemberben kissé szeszélyes idő várható, ez a hónap átlag vége csapadék lesz, a közepén több szép nap várható. December hónapunk egész szépnek s kedvezőnek ígérkezik. Esőt, ködöt s egészen szép, enyhe időt várhatunk. A napfoltok igen megsaporodnak s oly kritikus időt idéznek elő, hogy szinte hihetetlen: mennydörgést és villámlást látunk, mint augusztusban. Itt-ott jégeső ígérkezik. Havazásról szó sem lehet, csak december hó 25—26-tól kezdődően láthatjuk több helyen, amint a hó szálkózik, de sok havat nem várhatunk, így ez évben ismét fekete karácsonyra van kilátásunk.

A F. M. K. E. évkönyve. Az egyesület 30-ik közgyűlése alkalmából részletes jelentést ad az 1911-iki tevékenységről s a hosszú múltban létesített kulturintézményekről. A harminc év folyamán 1,276,000 koronát áldozott kulturcélokra, 67 óvodát alapított, 210 iskolai és népkönyvtárt létesített, ingyen tankönyveket és imakönyveket osztott, analfabeta tanfolyamokat és ismeretterjesztő előadásokat tartott, jutalmazta az érdemes tanerőket és szorgalmas tanulókat. Felemlíti az évkönyv, hogy az egyesület megkapta a Repesik János-féle alapítványt 176,000 koronát, melynek kamataiból a nyitra-, bars-, hont-, pógrádi magyar-tól nyelvhatáron magyar nyelvi tanfolyamokat fog állítani, szabadtanítást, napközi otthonokat és patronage intézményeket szervez. Az egyesület vagyona meghaladja a fél milliót, évi költségvetése 95,000 korona, tagjainak a száma 7320, nevezetesen 735 alapító- és 6585 rendes tag. Valami

nagy elismerésre sem a harminc éves múlt alkotásai, sem az utolsó év tevékenysége nem tarthat számot. A kulturcélokra jutott összeg csak közvetve szolgálta azokat az igazgatás és kezelés oly drága keretében, melyről a központ évi számadása is tanuskodik. Az adminisztráció tételei 10,000 koronánál többet tesznek ki, az egyesület tagsági s egyéb szerzett jövedelmének nem is 8000 koronájával szemben. Az 1913-iki költségvetésben az adminisztráció 12,000 koronán is túl fog menni. A szorosabb értelmű kulturcélok, óvodák központi segítékek 8000, könyvtárak szervezése 500, tanfolyamok 3200 korona szerény tételekben vannak felvéve. Nem esoda, hogy a 67 alapított óvodából csak 32-tőt tart fenn az egyesület s most ismét 6-ot államosít, hogy csekély jelentőségű napközi otthonokat létesítsen helyettük. Az óvónői alkalmazottak fizetésének 700 kor.-ról 800 koronára emelése is csak a gazdag alapítványnak köszönhető. A tanfolyamok és ismeretterjesztő előadásokban úgy számra, mint eredményre nézve felülmúlják az egyesületet, kik azonkívül ingyen fáradoznak hasonló célokért. Az évkönyv sines azokkal megegyezve. A nyitrai kulturpalotához sem fűzünk sok reményt a valóban kulturfeladatok szolgálatában. Több lesz ott a felesleges luxus, mint a magyar közművelődés haszna. Az évkönyvet most is azzal a gondolattal tesszük félre, hogy az alapítók és a tagok áldozatkészségének nagy összegei mellett szebb eredményeket vár a Felvidék magyar közművelődéséért lelkesedő társadalom.

Tanítói kinevezések. A Budapesti Tudósító jelenti: Gróf Zichy János vallás és közokt. miniszter augusztus 1-én nevezte ki a tavaly életbeléptetett rend szerint az új állami elemi iskolai tanítókat és tanítónőket és egyezsmind intézkedett az áthelyezésekről is. A közoktatásügyi miniszter úgy intézkedett, hogy ezentúl évenként kétszer ír ki pályázatokat a megüresedett állásokra és azokat egy időben tölti be. Ezzel az intézkedéssel két célt kíván elérni, még pedig először azt, hogy a kinevezettek a kellő időben foglalhassák el állásaikat és így az iskolákban a tanítás minden akadály nélkül, idejében megkezdhető legyen, másodsorban, hogy a kinevezetteknek vagy áthelyezetteknek kellő idejük legyen gondoskodni arról, hogy lakásaikat esetleg felmondják és életviszonyaikat úgy rendezzék be, hogy kötelezettségüknek zavarnélkül eleget tegyenek. Az új eljárás szerint a most ki nem nevezett pályázóknak kellő idejük marad, hogy még az iskolai év megkezdése előtt esetleg más, nekik megfelelő állásról gondoskodjanak. A miniszternek ez az intézkedése a gyakorlatban már eddig is igen előnyösnek és üdvösnek bizonyult mind a tanítók, mind az iskolaszékek szempontjából. A kinevezések Nyitra és Trencsén-megyében a következők:

Nyitra megye: Abaszállás: Boledovics Ferenc, Ugron István és Szabados Mária. Bajmóc: Veszely Ignác és Vilesek Jolán. Cseke: Sztavenyik Vilma. Csornók: László Gyula és Mikovényi Janka. Décskelesény: Kubinyi József és Kubinyi Józsa. Fornószög: Lónyay József. Kálmánfalva: Knüppel Zsófia. Lapágyarmat: Cseh Erzsébet és Krizsán István. Nagymőke: Bérezyné Bócz Etel. Vágterbete: Laczkovics János és Laczkovicsné Buzna Ilona. Viesápapát: Csorba István, Mehay Sándor és Demény Rezső. Galgóc: Závodszy József, Pázmány Sándor, Argay Mária, Zelenay Mária, Novotny Olga, Kunos Margit és Rébay Erzsébet. Alsósujtó: Stöcker Sándor. Bélapatak: (irtvány) Paresani József és Sztanesu Kristóf. Csejte: Ventura Vilmos. Várháza: Takács Berta. Váraeska: Dubofka György. Nagygyháza: Laurenczi Vilmos. Pusztavészirtvány: Kovács József. Bélapatak-Irtvány: Czetner Rezső és Gillányi Eszter. Szulány: Hreblyné Dedinszky Etelka. Nyitrazsámbokrét: Misik Mária. Nemeske: Vetter Ilona. Ujszabad: Fülöp László és Bereczki Sarolta.

Trencsénmegye: Csacacsádecska: Korberné Kaloecsi Etelka. Alsókoescsók: Scholtz Mária. Babkó: Frankó Endre. Bosác: Záborszky Gyula. Cserne: Lőrincné Keresztes Emma. Dombéve: Ország Mihály és Hóger Lujza. Dréman-Irtvány: Podolai József. Eszterce: Tomanek Ilona. Fehérhalom: Szinkhofné Jezerniczky Anna. Fehérhalom-Irtvány: Maló Anna. Fenyveszoros: Bartha Mária. Hatna: Vadász Ilona. Hegyeshely: Szarka Erzsébet és Hászler Pirocska. Hólak: Horváth Kornél. Kalános: Loesova

Sándor és neje, született Katona Margit. Kenyered: Gyurián János. Kislednie: Matyasovszky Béla. Kisuceaujhely: Palenyik Margit. Köblös: Székely Endre. Kölesfalu: Barinka József. Littó: Takács Karolin. Morvamogyoród: Serk Teréz. Morvamogyoród-Irtvány: Kis Alojzia. Nagybiesese: Draxlerné Domaniczky Olga. Nagytarajos: Grasel Károly. Neszlény: Batyel Lajos, Pataki Gizella és Kompanek Jenő. Neszlény-Irtvány: Ottinger Anna. Ócsad-Felső-rész: Schwingerné Antal Margit. Ócsad-Alsórész: Kreter Győző és Frieberth Gizella. Ócsad-Irtvány: Döbrentei Mária. Parázno: Pálman Lajos. Pásztorzávod: Csizmadia Mária. Sziklaszoros: Plehló Árpád és Jankovics Augustina. Tóthalom: Pritz Ilona. Tölgyesalja: Benedek Anna. Trencsénmakó: Szeizér Erzsébet és Ribos Gyula. Trencsénpüspöki: Petrács Blanka. Trencsénrákó: Gázsó István. Trencsénselmec: Benesik Emilia. Turirtvány: Szikray Gizella. Ujbeszterce: Hammer Ignác. Ujbeszterce-Irtvány: Párma Stefánia. Ujhelyszabad: Draskóczy Anna. Vágaranyos Hoffmann Jánosné. Vágormos: Borecsitzky Erzsébet. Alsózbóré: Gáspár Gizella. Csarnólak: Dobróczy Leopoldina. Felsőszente: Sztraka Gizella. Jólak: Raksányi Rozália. Kisuceaujhely: Fuhrmanné Sztankovics Filoména. Poroszka: Trupshew Berta. Tomorháza: Szalayné Kunst Kornélia. Vágbánya: Hanzély Ella. Vágszámbokrét: Reviczky Irén. Kosóc: Fábry Gabriella.

Áthelyezések Nyitra megyében: Bédre: Turcsék Lajos alsósujtó, Bőfalura Matancsevecsné Novák Vilma nyitrazaborhegyi, Nyitrafőre Simai József bélapataki, Csékere Kálmán Alajos bélapataki, Nyitrakörtyvélyre Dányi Antal nagykovácsi, Udvarnokra Janda Győző és neje ujszabadi, Galgócra Frimmel Jakab nyitra-borosznói, Lieszkovszky József vámházai és Darvas Márton miavairtványi, Nyitraboroszlóra Osztrovszky József vársaskai, Nyitrazaborhegyre Stepanoy Miklós csejte;

Trencsénmegyében: Vermes Rezső poroszkai, Bogyóóra Kubanekné Kubics Berta felsővíssói, Csernére Lőrincz Antal felsőszentélyi, Fehérhalomra Singhoffer Béla csarnólaki, Fenyveszoros-irtványra Kányikné Szlávik Eleonóra znióváraljai, Hólakra Horváthné Berlánszky Albina jólaki és Sztrehay Mária ivánházi, Nagybitsére Miksz József és neje, szül. Boesek Irén kisuceaujhelyi, Nagytarajosra Szabó Anna vágszámbokréti, Trencsén-Rákócra Gázsó Istvánné Békai Ilona nagykelecsényi, Trencsén-Selmecre Havas Leó vágbányai, Trencsén-Selmec-irtványra Tolth Péter nagyselmeci és neje, Tolth Péterné felsőszentélyi, Vágérdalajára Kaszai Julia beregfalusi, Zsolnabánfalura Benya János majdánkai és Kürtiné Vályi Lajka kocsói, Vágmogyoródra Sughó Lujza timorházi, Kisucea-Ujhelyre Fuhrmann József felső-tureseki, Nagykelecsényre Ruh Erzsébet alsó-zborói.

Aratósztrájk Kovarcon. A Rosenthal-féle birtokon az aratómunkások mult héten sztrájkba léptek. A birtokos a hatóság-hoz fordult a sztrájk letörése végett. A nagy-tapolcsányi főszolgabíró az összes rendelkezésére álló esendőöröket mozgósította és nyolc aratót igazgatás vétsége miatt letartóztatott. Miután Rosenthal az aratók kívánságát teljesítette, a béke helyreállt és az aratók másnap a munkát tovább folytatták.

Vízbefúlt tanító. Fleischmann Mór nyitrai pékmester fia, Fodor Adolf fővárosi tanító július hó 28-án nejevel, sógorával és sógorónőjével Nagymarosról esőnokon kirándulást tett a Dunán. A sziget közelében egy nagyobb hullám átesapott a esőnokon és azt megtöltötte vízzel. Fodor, hogy könnyítsen a esőnokon terhén, beleugrott a Dunába. A vízben azonban göresök lepték el, képtelen volt kiúszni a partra. Belekapaszkodott a esőnokban, amely hirtelen félrebillent és a rajtaülők a vízbe estek. Egy uszályhajó legénysége a kirándulókat a tanító híján kimentette a vízből. Fodor sírját lelta a habokban.

Tűzvész. F. é. július 31.-én Alsószúcsoson ismeretlen okból tűz ütött ki, a mely 6 gazdának lakoházát és gazdasági épületeit porrá hamvasztotta. A kár igen nagy. Egnéhányan teljesen koldusbotra jutottak.

Összeesett az utcán. Lóry Jenő nyitrai kéményseprőmester sofőrje július hó 26-án délután összeesett az utcán. A városban az a hír terjedt el, hogy mérget ivott. Nagy csoport vette őt körül, mire a rendőrség megérkezett.

Merénylet az úton. Bartakovics Árpád es. és kir. kamarás, szalakuszi földbirtokos július hó 27-én Nyitrán járt és a Szarvasz szállóban szállt meg. Fogatát Blahó József nevű kocsisára bízta. A kocsis azonban annyira lerészegedett, hogy este 10 óra tájban nem bírta a lovakat befogni a kocsiba, miért is Bartakovics a szálló egyik alkalmazottját kérte fel a kocsis szerepére. Természetesen előbb alaposan megmosdotta a fejét a részeg kocsisnak. Blahó e miatt bosszút forralt ura ellen. Egy vasdarabot kerített valahol és a hosszú hidaknál lesbe állt. A vámhíd mögött hirtelen előugrott és a kocsiban ülő földbirtokosra vetette magát. A segélykiáltásokra figyelmessé tett rendőrök a helyszínére siettek, de a merénylő elmenekült.

Katonaság a városokban. Az új véderőtörvény életbeléptetése után hír szerint nagyobb számú katonaság lesz a városokban elhelyezve. A katonaság elhelyezése azonban nem rögtön történik, hanem csak az 1915. évben. Több város, köztük Nyitra is, honvédtüzérséget kap és állítólag a 12-ik es. és kir. gyalogezred egy-két zászlóalja is Nyitrán nyerne elhelyezést. Azoknak a városoknak, melyek katonaságot óhajtanak, már most kell indokolt kérvénnyel járulni a közös hadügy-miniszterhez.

A cséplőgép áldozata. Szakoleán f. hó 30-án súlyos baleset ért egy Szoholecz Mária nevű munkásleányt, aki többedmagával egy cséplőgép körül foglalatoskodott. Munka közben beszélgetésbe elegyedett egyik társnőjével, miközben egyik lába a gép kerekei közé került, melyek lába alsó részét teljesen összeroncsolták. A sérültet az irlalmasok kórházába vitték és lábát amputálták.

Pályázat tanulmányi ösztöndíjakra. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara a jövő tanévben is több tanulmányi ösztöndíjat fog nyújtani olyan törekvő és vagyonatlan ifjaknak, akik a pozsonyi állami vas- és fémipari szakiskolát látogatják, avagy abba belépni szándékoznak. Ezen ösztöndíjak elnyeréséért, amelyeknek összegét a kamara az illető pályázók anyagi viszonyaihoz képest fogja megállapítani, mindazon ifjak pályázhatnak, akik: magyar honpolgárok és a kamara kerületében u. m. Pozsony szab. kir. városában, Nyitra-, Pozsony-, Trenesén- és Turóczvármegyékben bírnak illetőséggel, a szóban forgó szakiskolát már látogatják, avagy az abba való felvételre megfelelő minősítéssel bírnak.

A pályázni szándékozók felhívattak, hogy a kellő okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket legkésőbb f. é. aug. 15-éig a pozsonyi kereskedelmi és iparkamaránál nyújtsák be. A felvételi feltételeket magában foglaló „tájékoztató” úgy az említett szakiskola igazgatóságánál, valamint a kamaránál beszerezhető.

A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara 500 koronás ösztöndíjat adományoz egy oly törekvő és vagyonatlan ifjú részére, aki a budapesti keleti kereskedelmi akadémiát szándékozik elvégezni. Ezen ösztöndíj elnyeréséért mindazon ifjak pályázhatnak, akik

a) magyar honpolgárok és a kamara kerületében u. m. Pozsony szab. kir. városában, Nyitra-, Pozsony-, Trenesén- és Turóczvármegyékben bírnak illetőséggel;

b) a szóban levő akadémiába való felvételre megfelelő minősítéssel bírnak;

c) és végül, akik jó erkölcsi magaviseletűek, tanulmányi előmenetelükben kiváló szorgalmat tanúsítottak és annyira vagyonatlanok, hogy segély nélkül nem végezhetik tanulmányaikat.

Egyenlő minősítésű pályázók közül olyanok fognak előnyben részesítettnek, akik a pozsonyi felső kereskedelmi iskolát végezték.

A pályázni szándékozók felhívattak, hogy a kellő okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket legkésőbb f. évi augusztus hó 15-éig a pozsonyi kereskedelmi és iparkamaránál nyújtsák be.

Megjegyzendő, hogy az ösztöndíjban részesülő ifjú az ösztöndíjat a budapesti keleti kereskedelmi akadémia két éves tanfolyamának teljes bevégeztéig megtarthatja, köteles azonban minden félév végével előmeneteléről hiteltel iskolai bizonyítvány előterjesztése mellett beszámolni.

Abban az esetben, ha az ösztöndíjas előmenetele, avagy erkölcsi magaviselete meg nem felel, az ösztöndíj megvonható. — Pozsony, 1912. évi július hó 28-án.

Vízbefúlt. Varró Mihály lipótvári nyugalmozott fegyőr 13 éves leánya, Mária, július hó 27-én délután többedmagával a fahidnál fürdött a Vág folyóban. A leányt elsodorta a Vág sebes árja, mélyebb vízbe került, hol halálát lelta.

Sikkasztó postatiszt. A galgóci postafőnöki állás hónapokig üresedésben volt. Július hó 31-én érkezett meg az új főnök egy pozsonyi postaigazgatósági titkár kíséretében. A titkár a rovanesolást még az nap megkezdte. A titkár mintegy 550 korona hiányt állapított meg. Közben kiderült, hogy a pénzt Steinhübl postatiszt, ki a hivatalt ideiglenesen vezette saját céljaira fordította. Steinhübl megérezvén a veszedelmet, még a rovanesolás megkezdése előtt megszökött, de a esendőrök Üzbégen elfogták. Steinhübl töredelmesen bevallotta bűnét és azt állította, hogy a 600 koronás eszládi pótlékból, melyet a napokban kellett volna kapnia, pótolta volna az összeget.

Letartóztatott életmentő. Vasárnap a lipótvári vonalon egy utazó, aki az ablakból kinézett, észrevette, hogy a Vág folyóban egy legény fuldoklik. Az utazó meghúzta a vészféket, a vonat megállt és az ügynök a vonatról leugorva, néhány pillanat alatt a vízben volt és kimentette a fuldoklót a hullámokból. A következő állomáson az életmentőt letartóztatták. Hiába bizonyította, hogy megmentett egy embert, letartóztatták és csak néhány óra múlva bocsátották szabadon.

Csarnok.

Igaz történetek.

Irta: Luczianus.

II.

— Phaethon, a nap lakójának a királya, már régóta visel háborút ellenünk, mert miként a holdban, a napban is laknak emberek. A háborúnak az oka pedig a következő. Valamikor összegyűjtöttem országomban legszegényebb alattvalóimat azzal a szándékkal, hogy a hajnalesillagra telepítem őket; ez a csillag ugyanis pusztá és lakatlan. Ezt a gyarmatosítást Phaethon irigységéből megakadályozta s lóhangyak élén utunkat állotta. Le is győzött bennünket s mi nem lévén úgy felszerelve, mint ők, visszavonultunk. Most azonban újra háborúra készülök s a gyarmatosokat el akarom küldeni. Ha kedvetek tartja, vegyetek részt veünk a hadjáratban s én mind-egyikőtöknek egy-egy királykeselyűt és teljes hadi felszerelést adok. A hadjárat holnap veszi kezdetét.

— Am legyen, ha ez a kívánságod, feleltem én.

Mi tehát nála maradtunk s legott meg is vendégtelt minket; másnap reggel pedig esatásorba állottunk, mert előőrseink jelentették, hogy az ellenség közeledik. A sereg száma a podgyászvivőkön kívül — beleszámítva a kovácsokat, a gyalogosokat és az idegen szövetséges csapatokat — százezer emberre rúgott; ezek közül nyolcvanezer voltak a hippogypusok, s húsz ezer haresok zöldségmadarakon vonalt a harctérre. Ezek különös fajú madarak, melyeknek a teste tollak helyett zöldséglevelekkel van benőve és salátalevélhez hasonló szárnyaik vannak. Ezen a köleslövők és a foghagymaharesok foglaltak helyet. Csatlakoztak a sereghez a Nagy-medvéről jött szövetségesek, harmincezer bolhalovas és ötvenezer légi haresok. Ezek közül a bolhalovasok bolhákon lovagolnak, innen kapták a nevüket; a bolhák akkorák, mint tizenkét elefánt; a légi haresok tulajdonképpen gyalogosok, kik szárnyak nélkül mozognak a levegőben a következő módon. Hosszú, lábigerő chitont öltenek magukra, melyet a széi megduzzaszt, mint a hajóvitorlát, s miként a esónakok a vizen, úgy uszkálnak ők a levegőben. A nagyobbak a haresban mint könnyűfegyverzetűek vesznek részt. A Cappadocia feletti csillagokból hetven-

ezer verébnek és ötvenezer lódarúnak kellett volna megérkeznie. Ezeket azonban nem láttam, mert nem jöttek meg s azért nem merem testi alkotásukat leírni, ámbár csodás és hihetetlen dolgokat beszélnek róluk.

Eudymion seregének a fegyverzete a következő volt. Valamennyi katona ugyanazon fegyverzettel volt felszerelve; sisakjuk babból volt készítve, mert a bab ott igen nagyra megnő és rendkívül erős; pikkelyes mellvértjük pedig farkasbabból készült; a mellvértet úgy készítik, hogy a farkasbabbáját összevarrják; ennek a héja ugyanis oly kemény, mint a szarú; a pajzsuk és kardjuk olyan, mint a görögöké.

Mikor megjött az ideje, a következő módon állottak esatarendbe. A jobb szárnyon a hippogypusok élén a király állott, kit java vitézek színe-virága vett körül; ezek között sorakoztunk mi is. A bal oldalon a zöldségmadarak foglaltak helyett, a csatarend közepén pedig a szövetségesek sorakoztak. A gyalogosok száma mintegy hatvanmillióra rúgott. Felállításuk a következő módon történt. Van ott hatalmas pókok nagy számban, amelyek sokkalta nagyobbak, mint cycladok bármelyike. Ezeknek meghagyta a király, hogy a hold és a hálnalesillag közti teret szőjjék át fonalakkal. Miután ezek a parancsnak eleget tettek, ide helyezte a gyalog hadsereget, melynek más két vezérrel egyetemben Nyeterion, Eudianax fia, volt a vezére.

Az ellenséges sereg bal szárnyán a lóhangyak állottak, szám szerint ötvenezeren s Phaethon volt a vezérük. Hatalmas szárnyas állatok ezek, melyek a mi hangyáinkhoz hasonlítanak, csak hogy hasonlíthatatlanul nagyobbak; a leghatalmasabb közülök akkora, mint két holdnyi földterület. A haresok nemcsak a rajtuk ülő haresok küzdöttek, hanem maguk az állatok is kemény tusát vívtak szarvaikkal. A jobb szárnyon sorakoztak a légi szárnyasok, mintegy ötvenezeren, valamennyien ijászok, kik hatalmas szúnyogokon ültek. Ezek mögött állottak a légi cardacok, könnyű fegyverzetű gyalogosok, akik harc közben a távolból akkora retkeket szórtak az ellenségre, hogy akit azzal eltaláltak, holtan esett össze, mint-hogy a támadt sebden förtelmes bűz keletkezett; hallottam, hogy lövedékeik mályvaméreggel vannak bekenve. Mellettük állottak a kocsángombák, közelről haresól nehézfegyverzetűek, szám szerint tizezren; kocsángombáknak pedig azért hívták őket, mivel pajzs gyanánt gombákat, dárdák gyanánt pedig a spárgának a szárát használták. Közülük állottak harcera készen a kutyafejűek, kiket a Sirius lakói küldöttek a királynak; ötvenezeren voltak s szárnyas kocsánokon repülve haresoltak. A Nap szövetségesei közül meg kellett volna érkezniök a parittyásoknak, akiket a tejutról rendelt oda a nap királya, valamint a felhőcentaurusoknak. Ez utóbbiak már csak a csata befejezése után érkeztek meg, úgyhogy semmi-féle hasznukat se lehetett venni. A parittyások pedig egyáltalában nem jelentek meg, amiért — amint mondják — Phaethon haragjában később tüzzel perzselte fel országukat. Ily hadi erővel vonult ellenünk Phaethon.

Miután a harc megkezdésére a jeleket megadták s a szamarak mindkét részen ordítottak, mert náluk a kürtöket szamarak pótolják, megkezdődött a harc. A naplakók balszárnya, anélkül, hogy a hippogypusok támadását bevárta volna, megfutamodott; mi pedig utánuk iramodtunk s üldözöbe fogtuk őket. Az ellenség jobb szárnya azonban legyőzte balszárnyunkat s a légi szúnyogok üldözése közben egészen a gyalogcsapatainkig hatoltak, azonban ezeknek bátor ellenállása következtében megfutamodtak, különösen, mikor arról

értesültek, hogy a balszárnyuk vereséget szenvedett. Az aratott fényes győzelem után az ellenség közül sokat élve elfogtunk, sokat pedig lekaszabolva akkora vérengzést vittünk véghez, hogy a patakokban folyó vérnek egy része pirosra festette a felhőket, a melyek szakasztott úgy néztek ki, mint mikor nálunk a nap lenyugszik; a másik része lefolyt a földre. S ekkor eszembe jutott, amit Homerus mond, hogy hasonló eset a régi időkben is előfordult, mikor Zeus Sarpedon halálakor véresőt boesátott a földre.

Mikor az üldözésből visszatértünk, két diadaljelet állítottunk, az egyiket a pókhálón a gyalogságnak, a másikat a felhőkön azoknak, kik a levegőben harcoltak. Mialatt a diadaljelek fölállításával foglalatoskodtunk, jelentették előőrseink, hogy a felhőcentaurusok, akiknek a csata előtt Phaethonhoz kellett volna esatlakozniok, közelednek. Csodálatos látvány volt, mikor ezek a télig szárnyas ló, félig ember alakú lények megjelentek. Az emberek akkorák voltak, mint a rhodusi kolosszusnak a felső felerésze, a lovak pedig nem kisebbek, mint egy nagy teherhajó. Számuk akkora volt, hogy azt föl se jegyeztem, mert hihetetlennek látszó nagy számban jelentek meg. Az égi állatkörből való ijász volt a vezérük. Mikor látták, hogy szövetségeseik vereséget szenvedtek, követséget küldtek Phaethonhoz s felszólították, hogy térjen vissza. Maguk pedig esatarendbe állottak s megtámadták a holdlakókat, akik nagy rendtelenségben voltak, mert az üldözés alatt és a zsákmányolás közben szanaszét széledtek. Valamennyiünket megfutamtottak, sőt magát a királyt is a fővárosig üldözték s különösen a madarak között vittek véghez szörnyű vérengzést. Összetörték a diadaljeleket s hatalmukba kerítették a pókhálótól átszőtt haretet. Két társammal egyetemben magamat is elfogtak. Csakhamar megjelent Phaethon is. Diadaljeleket állítottak, kezünket hátul pókhálóval összekötözték s még ugyanazon a napon magukkal vittek a napba.

A naplakóknak nem volt szándékukban a várost elfoglalni, hanem elvonultak s a nap és a hold között felhőkben kettős falat vontak, hogy a nap sugarai többé ne világítsák meg a holdat. Teljes holdfogyatkozás állott be tehát s örökös éj borult a holdra. Ebben a válságos helyzetben Endymion követett küldött Phaethonhoz s arra kérte, hogy bontassa le a falat s ne hagyja őket sötétségben élni s megígérte, hogy hadi sarcot fog neki fizetni, szövetségesevé lesz, soha háborút nem kezd ellene s kész túsokat is adni. A naplakók kétszer is gyűlést tartottak; az első gyűlésen még nagy volt az elkeseredés, úgyhogy a békefeltételeket nem fogadták el, a másodikon esillapultak a szenvedélyek s a békefeltételeket a következőkben állapították meg:

„A naplakók meg a szövetségeseik s a holdlakók meg a szövetségeseik között a következő megállapodások jöttek létre. A naplakók kötelezik magukat, hogy a falat eltávolítják, többé nem vezetnek hadjáratot a hold ellen s a foglyokat kikötött váltságdíjért kiszolgáltatják; a holdlakók viszont arra kötelezik magukat, hogy a többi esillagok függetlensége fölött öröködni fognak s a naplakók ellen háborút viselni nem fognak. Ha az egyik felet megtámadná az ellenség, a másik köteles a megtámadottnak segítséget nyújtani. A holdlakók királya köteles a naplakók királyának évenként tízezer amphora harmatot szállítani s alattvalói közül tízezer túszt küldeni. A hajnalesillagra tervezett gyarmatosítás ügyében elhatározzuk, hogy közösen alapítunk ott gyarmatot s abban tetszése szerint kiki résztvehet. Jelen szerződést borostyánkő oszlopra vessük s azt a két birodalom érintkező pontjain állit-

juk fel. Esküt tettek pedig minderre a naplakók részéről Pyronides, Therites és Phlogius, a holdlakók részéről pedig Nyetor, Menius és Polylampes.“

Amint a békekötés létrejött, a falat azonnal lebontották s a foglyokat, közöttük minket is, szabadon boesátották. Mikor a holdba érkezünk, társaink és Endymion könnyhullatva jöttek élénk s üdvözöltek. Endymion arra kért minket, hogy maradjunk náluk s vegyünk részt a gyarmatalapításban, s megígérte, hogy feleségül adja hozzám a leányát; ajánlatát azonban nem fogadtam el s arra kértem, hogy szállítson le bennünket a tengerre. Mikor látta, hogy rábeszéléssel célt nem ér, hét napi vendégszolgálat után elboesátott minket.

Telefon.

Zs. K. Valamivel jobbat kérünk. Egyébként el-tettük a főszerkesztő megérkezéseig.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 29. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelően s higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrásztermét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkákat, ugymint: loknikat, frizeteket, frufukát, hajbetéteket, egész és félpárokákat, hajfonatokat, női fésülést, haj és szakálfestést, tyukszemvágást jutányos áron.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Vidéki megrendeléseket pontosan a beküldött hajminta szerint lelkiismeretesen, utánvétellel eszközöl. : : : tesen, utánvétellel eszközöl. : : :

Hajfestékek nagy választékban minden színben. — Divatos hajmunkák készítése és raktára.

Kész hajfonatok 8 kor., turbán loknik, fűrtchignon 6 koronától feljebb minden létező színben kaphatók. 1 drb. loknikészítése saját hajból 50 fillér. 142. 47—52.

Ugyanott egy fiú tanoncnak felvétetik.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Nyitra-alvárosi közbirtokosság.

Mészköbánya bérleti hirdetmény.

A közbirtokosság tulajdonát képező és jelenleg a nagysurányi cukorgyár által bérelt mészköbánya 1913. évi január hó 1-től 1915. évi december 31-ig terjedő három évre bérbe adatik.

Bérelni szándékozók felhivatnak, 1000 kor. készpénz, vagy állampapírból álló bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat, folyó hó 17. déli 12 óráig Juhász Sándor közbirtokossági felügyelőnél beadni, ki-nél az árverési és bérleti feltételek megtudhatók.

Kelt Nyitrán, 1912. évi augusztus hó 1-én.

Juhász Sándor
közb. felügyelő.

120 1—1

PÉTERFALVAI PAPIRGYÁR
OCEAN GGB.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK
KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKÉDÉSBN

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Nyitra, Kossuth-tér 5. sz. alatt, a volt Einczinger-féle helyen — a Színházzal szemben — a mai kornak megfelelő

fűszer- és csemege-árú üzletet nyitottam.

„Több éven át mindig elsőb rendű cégeknél működtem, s így tapasztalataimat összpontosítva üzletemet akkért rendeztem be, hogy az hivatva legyen a legkényesebb igényeket is kielégíteni. „Üzletem megalapításánál, munkát és fáradságot nem kimélve, annak pontos és gondos vezetése mellett főcélul tűztem ki oda törekedni, hogy azt szolid alapon vezetve a nagyérdemű közönség jóindulatu támogatását, valamint becses bizalmát kiérdemeljem.

Magamat szives pártfogásukba ajánlva vagyok illő tisztelettel
Szentgyörgyi István.

119. 1—1.

Egy 2 éves vizsla hím vadászkutya vadászterület hiányában 50 kor.-ért eladó.
(113-3) R. k. Kántor
 Poroszká Trencsénm.

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papírkereskedésében, — ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
 NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, címádkat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

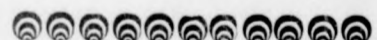
stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

15. 21-52.

JANKELA JÓZSEF

„ épület- és „
 díszmű-bádogos

Készít és raktáron tart konyhaberendezéseket, zománcozott kék edényeket, fürdőkádakat, angol szobaclosetteket, szabadalmazott John-féle kéménytoldókat és mosógépeket, stb. stb. Elvállal házbefedéseket házi villanycsengők felszerelését, villámhárítókat, vízvezetékek felszerelését és javítását, fekvő- és lógócsatornákat stb. stb. pontosan és mérsékelt áron. ::::

Nyitra, Hid-u. 14.

(41 25-52)

Benedek Testvérek

polgári és egyenruha szabók
 Nyitrán Tóth Vilmos-utca 15. sz.

Egyéves önkéntesi felszerelést jutányosan szállítunk!

A nyitrai 14. honvéd gyalogezred szerződéses szállítója.

116 2-10

Figyelem!

Megérkeztek:

Figyelem!

Friss lipthói túró
 Friss ementhali sajt
 Friss gróji sajt
 Friss szalámi (magyar)
 Friss saláta olaj
 Friss uborka ecetben
 Friss borecet izletes
 Friss ásványvizek

Raffia, kékkő, szőlőkötözőfonál,

finom zabori bor:

1 nagy üveg zamatos bor 1— f.
 1 nagy üveg zabor gyöngye 1-20 „
 1 nagy üveg zabori rizling 1-30 „
 1 nagy üveg zabori vörös 1-40 „
 Üres palackok 10 f.-ért visszavételnek.

PÉCS EDE kereskedő és szőlőbirtokos NYITRÁN.

89. 13-52.

WALTHERR GIDA

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészete

Telefon 70-01. Velencei és üveg mozaik intézete Telefon 70-01.

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Készít művészi kivitelű festett

TEPLOMABLAKOKAT

66. 31-52.

velencei és üveg mozaikot a leggyorsabbtól a leggazdagabb kivitelig jutányos áron mellett.

1909. évben készült munkák:

Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hódcsági templom Bács m. 15 nagy ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljujhely 8 nagy ablak. — Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bártfai és Köhalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. — Továbbá a Tornyosi, Németprónai és Trencsényi templom festett ablakai.

Színes mintarajzokat díjmentesen küldök. :: Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után. Kivánatra költségemen a helyszínre utazom.

Kitüntetve az Orsz. Iparegyesület nagy ezüst érmével és dicsőítő oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS

DIVATCIPÉSZ ÉS BÖRKERESKEDŐ

00000 NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM. 00000

Telefon szám: 144.

158. 42-0.

Telefon szám: 144.

A nagyérdemű közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzletemben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra. Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett bevásárlásaim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

férfi divat cipőket 14 kor.-tól 18 koronáig
 női divat cipőket 12 kor.-tól 18 koronáig

szállíthatok. — A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel Sulgán András divatcipész, borkereskedő.